

Calo-student op stage in Costa Rica

Tikkertje in het Spaans

(door Kim ten Brink)

ZWOLLE – Hans Roman (20) ziet het al helemaal voor zich. Mooi weer, lekker sporten en lol maken met kinderen. De derdejaars Calo-student gaat per januari een half jaar naar Costa Rica om een bijzondere stage te lopen. Tot die tijd houdt hij zich bezig met voorbereiden en geld inzamelen.

Dankzij een voorlichting van de stichting Internationale Studenten OntwikkelingsProjecten (ISOP: www.isop.nl) kwam Hans op het idee zijn stage in Costa Rica te doen. "Als ik de kans kreeg wilde ik altijd mijn stage al in het buitenland doen, hoewel het gebruikelijk is je derde jaar een heel jaar stage in Nederland te lopen bij één organisatie. Ik heb het gelukkig op kunnen delen en loop nu nog stage in Nederland. Windesheim werkt heel goed mee. Ondanks allerlei ingewikkelde onderwijsveranderingen doen ze heel erg hun best om me te helpen. Ze vinden dat ik zo'n uitdaging absoluut moet aangaan." Costa Rica hoeft straks niet te rekenen op de komst van slechts één Nederlandse student. Samen met zes anderen uit het hele land zal Hans straks een groep studenten aflossen die nu al in Costa Rica met een project bezig zijn. "Wij gaan alleen iets heel anders opzetten. Sommigen van ons gaan gymlessen geven op scholen en ik ga zelf met een paar anderen proberen buitenschoolse sportactiviteiten op te zetten." In het Zuid-Amerikaanse land is volgens de sportieve student een serieus gebrek aan verenigingsleven. "Er worden wel pogingen gedaan, maar nooit doorgezet. Wij willen samen met de bevolking iets proberen op te zetten dat zij na ons vertrek zullen volhouden." Zelf is Hans een fanatieke voetballer en hij vermoedt dan ook dat hij zijn voetbalvereniging erg zal gaan missen, evenals zijn ouders en vrienden uiteraard. Gelukkig is er ook in Costa Rica gewoon internet. "Het contact is prima geregeld. Mijn stage-evaluaties met school gaan ook per e-mail."

De studenten worden natuurlijk niet zomaar in Costa Rica gedropt. Er zijn voldoende gastgezinnen geregeld, die al eerder voor de stichting hun gastvrijheid beschikbaar hebben gesteld. "Alles is gecheckt en veilig. We krijgen een goed onderkomen daar", garandeert Hans. Zijn ouders maken zich volgens hem dan ook geen zorgen. "Ze vinden het natuurlijk wel spannend, maar ze zien er niet tegenop."

Maar voordat het zover is, staat er nog veel te gebeuren. De studenten krijgen nog enkele voorbereidingsweekenden voorgeschoteld en een feest in Groningen om geld in te zamelen. Hans doet zelf een duit in het zakje met een collectebus in de voetbalkantine. Vrije giften op rekeningnummer

61.56.37.124 zijn overigens altijd welkom. Van de opbrengsten gaan de stagiaires materialen kopen om de kinderen in Costa Rica mee aan het sporten te krijgen.

Verder was het Spaans van Hans ook niet bepaald vloeiend. Inmiddels is hij samen met een klasgenoot, die meegaat naar Costa Rica, druk bezig met een spoedcursus Spaans. "We zijn nog bij de basis, maar ik vind het erg leuk. Het is ook hard nodig trouwens. In Costa Rica spreken ze geen woord Engels. Het uitleggen van een simpel spelletje als tikkertje wordt dan wel heel moeilijk."

Wilt u alle avonturen van Hans lezen, houdt dan vanaf januari dit weekblad in de gaten. Ook kunt u een kijkje nemen op hansincostarica.waarbenjij.nu.

WERKEN ALS VAKSECTIE IN COSTA RICA

In de *Lichamelijke Opvoeding* van 9 december 2005 heeft een artikel gestaan over stichting ISOP en haar werkzaamheden in het buitenland. Deze stichting is in 2003 ontstaan naar aanleiding van een stageperiode door studenten van het huidige Instituut voor Sportstudies te Groningen. De stichting groeit elk jaar weer. Momenteel bevinden zich vier studenten van het IS in Costa Rica. Voor januari 2007 staan er acht studenten van verschillende hbo sportopleidingen uit heel Nederland klaar. Afgelopen januari 2006 is inmiddels de vierde projectgroep aan de slag geweest in Costa Rica. Zij hebben een mooi verslag geschreven over hun werkzaamheden als vaksectie aan de andere kant van de oceaan. Niet zomaar een stage, een zeer succesvolle stage voor zowel de Nederlanders als de scholen ter plaatse! *Door: Darwin Bosker en Andor Molter*

Wij zijn een groep van zes vierdejaars ALO-studenten die hun afstudeerstage hebben gelopen in San José Costa Rica. De groep bestaat uit Maud van Buggenum (FHS), Tjarko Polesz, Piet Benthem, Els Theunissen, Darwin Bosker en Andor Molter (ALO Groningen). De stage hebben we gedaan via stichting ISOP (Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten). We zijn in juli 2006 terugkomen en inmiddels alweer een beetje aan de Nederlandse cultuur gewend. Over onze ervaringen en belevingen hebben we een verslag gemaakt wat hier te lezen valt.

VOORBEREIDING

Nadat duidelijk werd dat we met deze groep richting het zonnegoten Costa Rica zouden gaan, werden de voorbereidingsweekenden met stichting ISOP gepland. Het was de eerste keer dat de stichting zo te werk zou gaan. In de drie voorbereidingsweekenden hebben we elkaar goed leren kennen. Het reilen en zeilen in Costa Rica werd goed onder de loep genomen. De voorbereidingsweekenden bestonden enerzijds uit de formele zaken als het bestuderen van verslagen van voorgaande projectgroepen en anderzijds uit de informele zaken als een wedstrijdje volleybal om teamgeest te creëren, we moesten natuurlijk wel een halfjaar samenwerken. Naast de activiteiten die in de weekenden plaatsvonden hebben we ook geld ingezameld om bepaalde zaken in Costa Rica te kunnen realiseren. We hebben een bedrijven-volleybalcompetitie georganiseerd: de ISOP Challenge Cup. We willen dit jaarlijks blijven organiseren (info: www.isop.nl/icc) omdat het een zeer geslaagd evenement was. Daarnaast hebben we een salsamarathon gehouden die ondanks de kou en sneeuw ontzettend goed bezocht werd.

SPAANS

Omdat Costa Rica een Spaanstalig land is, moest er in de voorbereiding ook hard gestudeerd worden. We hebben les gehad

Voorbereidingsweekend

van Eduardo. Hij komt uit Guatemala en spreekt dus het Spaans wat ze in Midden-Amerika spreken. Hij heeft ons de basis van het Spaans goed bij kunnen brengen. Het voordeel van een cursus Spaans bij een particulier is dat het op maat kan worden gegeven. We hebben ons voornamelijk gericht op de zaken die we nodig hebben voor het lesgeven. Spellen en sporten in het Spaans kunnen uitleggen.

AANKOMST

Na de voorbereiding van meer dan een half jaar was het op 18 januari 2006 eindelijk zo ver. We konden gaan knallen in San José te Costa Rica! De eerste drie weken zouden nog bestaan uit het acclimatiseren, verkennen van de stad, het studeren van Spaans en het wennen binnen het gastgezin. Daarna zou-

den de stages en het werken binnen het sportcomité echt beginnen. Tijdens deze drie weken hebben we een versnelde cursus Spaans gevolgd. Daarnaast was er tijd om te genieten van al het moois dat het land te bieden heeft. Zo zijn we naar een van de mooiste natuurparken van Costa Rica geweest: Manuel Antonio. De luiaards hangen in de bomen, de apen vliegen in het rond, krokodillen drijven in het water en de haedissen luieren op boomstammen aan de waterkant. Ook de gastgezinnen waren een nieuwe ervaring. Je weet niet hoe het gaat met nieuwe mensen, een andere cultuur, een andere taal in een nieuwe situatie. We kunnen zeggen dat dit samen met het lesgeven in deze cultuur voor ons allen een ervaring is geweest die we voor geen goud hadden willen missen.

Overleg

SAMENWERKING

We lopen onze afstudeerstage in tweetallen verspreid over de stad. Daarnaast participeren we binnen een sportcomité in de wijk Purral. We hebben een gezamenlijke materialenpost aangezien er geen LO-materialen aanwezig zijn op de scholen. Een nauwe samenwerking is vereist omdat we allen groten-deels voor dezelfde problemen komen te staan binnen onze stages. We moeten goede afspraken maken over welk stagekoppel wat, wanneer geeft. Anders zit je met het probleem dat de materialen die jij voor ogen had al in gebruik zijn door een ander stagekoppel. We hebben wekelijks een vergadering. Hierbinnen vindt ook altijd een intervisiemoment plaats waar we voorvallen die tijdens de stages voorkomen bespreken. Op deze manier proberen we elkaar te helpen binnen de sta-

ges en bij andere zaken die onze paden doorkruisen. Het wonen binnen een gastgezin zorgt voor veel gespreksstof. Het is erg wennen om in een gezin te leven. Iedereen woonde voorheen op zichzelf. Je kunt je voorstellen dat het wonen in een gezin, met een voor jou vreemde cultuur, even omschakelen is.

DOELEN

De stages vinden plaats in verschillende wijken in San José. We geven in tweetallen les op grote scholen die te vergelijken zijn met basisscholen in Nederland. De leerlingen hebben in vele gevallen niet eerder lessen lichamelijke opvoeding ontvangen. Lichamelijke opvoeding is in Costa Rica een vak dat verplicht is, maar vaak niet wordt gegeven. De scholen vinden het een min-

Sportdag

der belangrijk vak. Binnen de stages hebben we meerdere doelen die we proberen na te streven. Zo introduceren we het bewegingsonderwijs. We laten zien wat allemaal mogelijk is waarbij we een zo breed mogelijk aanbod proberen aan te bieden. Daarnaast zijn we aan het werk om de docenten dusdanig op te leiden dat ze de lessen kunnen voortzetten wanneer wij weer in Nederland zijn. Hiervoor werken we op verschillende manieren. Dit is afgestemd op het niveau van de groepen en natuurlijk de docenten. Waar op de ene school gewerkt wordt met lesbrieven met daarin lesgevende taken voor de docenten, worden er op de andere school workshops gehouden met bijvoorbeeld hoe je voor een klas staat tijdens een les LO en soortgelijke zaken. Vanuit stichting ISOP hebben we microdoelen meegekregen. Het zijn zaken die we moeten proberen te realiseren. Hierbij

kan je denken aan het laten geven van lesdelen door de docenten, het maken van een brief naar de ouders waarin het belang van het bewegingsonderwijs staat beschreven en het maken van een vakwerkplan in het Spaans waar de docenten mee aan de slag kunnen wanneer wij weg zijn. De microdoelen zijn redelijk hoog gegrepen, maar dit maakt het geheel erg uitdagend. We gaan een lange periode lesgeven met erg weinig materialen. Dit doet een sterk beroep op je creativiteit. Daarnaast moeten we een manier vinden waarop we de docenten opleiden. De docenten willen vaak geen medewerking verliezen. Dit komt omdat ze LO zien als een niet belangrijk vak en daardoor willen ze in veel gevallen niet van hun eigen vak afwijken. Wij proberen hen te enthousiasmeren door ze positief te benaderen en het belang te laten inzien van LO. Tot dusver hebben we zeer goede resultaten geboekt. Zo is er op één school al een vakdocent lichamelijke opvoeding aangenomen. Op die school is het project dus klaar! Verder zijn veel docenten enthousiast geworden en denken eraan de lessen LO voor te zetten.

SPORTCOMITÉ

Naast de stage is er nog een andere belangrijke taak voor ons weggelegd. De kinderen in de wijk Purral bekend laten worden met verschillende sporten en daarnaast dit een duurzaam karakter te geven. De sport die leeft in Costa Rica is eigenlijk alleen voetbal. We kiezen er daarom voor om onze naamsbekendheid te vergroten door de eerste activiteit te wijden aan voetbal. Bij deze activiteit hebben we dan ook direct een redelijk grote opkomst. Het wordt een toernooi met in totaal tien teams van vijf personen. De andere activiteiten zoals een uitlefdag en een volleybaltoernooi, zijn daarmee vergeleken een minder groot succes. Echter, de 'dag voor de familie', een sportdag voor jong en oud trekt tegen de verwachtingen in meer dan 150 mensen. Ook de Copa Mondial de Purral, een afsluitend voetbaltoernooi is een succes waar we best trots op kunnen zijn.

Als we kijken naar de activiteiten kan je concluderen dat wanneer er voetbal wordt aangeboden de kinderen allemaal enthousiast zijn, maar dat als er andere sportactiviteiten worden georganiseerd ze het laten afweten.

Daarnaast zijn we bezig met het aanbrengen van structuur binnen het sportcomité. Dit is noodzakelijk, omdat het op deze manier niet loopt zoals een sportcomité zou moeten lopen. Hier moet verandering in worden aangebracht. Dat kan niet door als Nederlandse student alleen te vertellen dat ze hier anders te werk moeten gaan. Hier moet je natuurlijk mee uitkijken. We moeten een manier zoeken om hier op een correcte manier mee om te gaan.

CULTUURSCHOK

Wij zijn inmiddels weer terug in Nederland. Het is weer even wennen aan de luxe van dit land. We mogen terugkijken op een prachtige ervaring als vaksectie overzee. Het stokje is

overgedragen aan de volgende projectgroep. Naast een student LO zijn er eveneens drie studenten van de richting Sport Gezondheid van het IS naar Costa Rica vertrokken. Zij zullen de lessen bewegingsonderwijs voortzetten en lessen gaan geven over bewegen en gezondheid. Voor meer informatie over het project en waar de stichting zich verder mee bezighoudt, kunt u kijken op www.isop.nl.

Foto's: Marjolein Wildeboer

Studenten ALO klaar voor avontuur Costa Rica

Door Stef Altens

GRONINGEN ■ Zes ALO-studenten uit Groningen vertrekken over een maandje voor hun stage naar Costa Rica. Heel erg leuk en avontuurlijk, maar ook spannend en onzeker. "We bereiden ons op verschillende manieren voor op allerlei mogelijke situaties in het land. Maar voor het grootste gedeelte weten we gewoon niet wat ons te wachten staat."

De vierdejaars ALO-studenten Andor Molter, Maud van Buggenum, Els Theunissen, Tjarko Poiesz, Piet Benthem en Derwin Bosker staan aan de

vooravond van het avontuur van hun leven. Nog een maandje en dan vertrekken ze naar Costa Rica.

Om stage te lopen op verschillende basisscholen in Purral, een lage-middenklassewijk in de hoofdstad San José. "Ze noemen het daar middenklasse", weet Derwin Bosker, "maar vertaald naar Nederlandse begrippen is het een krottenwijk." De Groningers gaan dan ook niet zomaar gymles geven op een basisschool: de stage komt vooral neer op ontwikkelingssamenwerking.

De studenten - in de leeftijd

Salsamarathon

De ALO'ers zijn de laatste maanden druk bezig geweest met inzamelingsacties voor sportspullen op de scholen in Costa Rica. Verschillende sportclubs en instanties in de stad doneerden ballen en shirts. Afgelopen zondag organiseerden de zes een volleybal-

toernooi en zaterdag is er in het Platformtheater een voor iedereen openbare Salsamarathon. De opbrengsten worden geïnvesteerd in de sportspullen. Die worden voor de studenten kosteloos verscheept van Vlissingen naar San José in Costa Rica.

van 21 tot 23 - zijn de vierde groep van de lerarenopleiding die via de stichting Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten (ISOP) in het

Midden-Amerikaanse land aan de slag gaat. In duo's gaan ze gymles geven aan kinderen op drie verschillende basisscholen. Bosker: "Voor lichamelijke opvoeding is in Costa Rica geen geld. Gym is er een ondergeschoven kindje en dat proberen we te veranderen." Naast lesgeven aan kinderen is het de bedoeling dat de ALO'ers de basisschooldocenten gaan opleiden om de gymlessen over te nemen. Dat lijkt Bosker nog wel de grootste uitdaging. Niet in de laatste plaats vanwege de taalbarrière. "We zijn als een dolle bezig ons Spaans te verbeteren en dat lukt aardig. Maar het Spaans zoals het in Costa Rica gesproken wordt, is anders en vooral veel sneller. Dat zullen we ter plekke moeten leren."

Groninger studenten klaar voor avontuur in Costa Rica

Door Stef Altens

GRONINGEN ■ Zes studenten van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding in Groningen vertrekken over een maandje voor hun stage naar Costa Rica. Heel erg leuk en avontuurlijk, maar ook spannend en onzeker. "We bereiden ons op verschillende manieren voor op allerlei mogelijke situaties in het land. Maar voor het grootste gedeelte weten we gewoon niet wat ons te wachten staat."

De vierdejaars ALO-studenten Andor Molter, Maud van Buggenum, Els Theunissen, Tjarko Poiesz, Piet Benthem en Derwin Bosker staan aan de vooravond van het avontuur van hun leven. Nog een maandje en dan vertrekken ze naar Costa Rica. Om stage te lopen op verschillende basis-

scholen in Purral, een lage-middenklassewijk in de hoofdstad San José. "Ze noemen het daar middenklasse", weet Derwin Bosker, "maar vertaald naar Nederlandse begrippen is het een krottenwijk." De Groningers gaan dan ook niet zomaar gymles geven

'We zijn als een dolle bezig ons Spaans te verbeteren'

op een basisschool; de stage komt vooral neer op ontwikkelingssamenwerking.

De studenten zijn de vierde groep van de lerarenopleiding die via de stichting Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten (ISOP) in het Midden-Amerikaanse land aan de slag gaat. In duo's gaan ze gymles geven aan kinderen

op drie verschillende basisscholen. Bosker: "Voor lichamelijke opvoeding is in Costa Rica geen geld. Gym is er een ondergeschoven kindje en dat proberen we te veranderen."

N naast lesgeven aan kinderen is het de bedoeling dat de ALO'ers de basisschooldocenten gaan opleiden om de gymlessen over te nemen. Dat lijkt Bosker nog wel de grootste uitdaging. Niet in de laatste plaats vanwege de taalbarrière.

"We zijn als een dolle bezig ons Spaans te verbeteren en dat lukt aardig. Maar het Spaans zoals het in Costa Rica gesproken wordt, is anders en vooral veel sneller. Dat zullen we toch echt ter plekke moeten leren." Verder gaan de Groningers sportprojecten opzetten voor de bewoners van de wijk Purral.

menzis/LYCURGUS

Brother/Martinus

Achter v.l.n.r. Henk Pater, Jeroen Schut, Sander Kemperman, Paul de Vries, Marcel Hebels, Roy Wassen, Richard Franssen, Ronald Zoodtsma, Loek Hagendoorn

Voor v.l.n.r. Ruth Egger, Nick Ptaschinski, Jake Muise, Murray Laidlaw, Arjan Taaij, Klaas Pieter Frieling, Gerard Smit

Hartelijk welkom bij de wedstrijd van Menzis/Lycurgus tegen Brother/Martinus. De ontmoeting van vanavond komt na een periode waarin er veel is gebeurd bij Menzis/Lycurgus; u hebt het ongetwijfeld gevolgd in de diverse media. Om gezondheidsredenen moest trainer/coach Loek Hagendoorn zijn functie ter beschikking stellen. De Stichting Topvolleybal Groningen is enorm blij met het nieuwe trainersduo Ronald Zoodtsma en Gerard Smit, maar wil niet nalaten om Loek te bedanken voor zijn inzet in de afgelopen jaren en de gedrevenheid waarmee hij zijn werk bij Lycurgus heeft gedaan. Afgelopen zaterdag speelden 'onze jongens' een prima wedstrijd bij Omniworld en zat er meer in dan het ene puntje dat nu mee naar Groningen kwam. Dinsdag zat er tegen Orion zeker niet meer in en moesten we gewoon erkennen dat de Doetinchemers een maatje te groot waren. Dan nu de wedstrijd van vanavond. Een blik op de stand leert ons dat de verschillen in de middenmoot van de competitie nog steeds klein zijn. Een overwinning van Menzis/Lycurgus kan voor wat meer aftekening zorgen. De inzet van vanavond is dus duidelijk,

maar eenvoudig zal het niet worden. Onze tegenstanders van Brother/Martinus hebben op zijn minst evenveel belang bij de punten, om iets te doen aan hun positie van hekkensluiter op de ranglijst. Ronald Zoodtsma en Gerard Smit kunnen beschikken over de gehele selectie, vanavond aangevuld met routinier Marcel Huisjes. Jake Muise is deze week ziek geweest, maar zal vanavond wel in actie komen. Al met al genoeg ingrediënten voor een spannende pot volleybal. Zoals gebruikelijk hopen we dat u niet te zuinig zult zijn met uw aanmoedelingen voor de thuisploeg.

Ten slotte vragen we hier op papier maar ook voor het begin van de wedstrijd uw aandacht voor het werk van de Stichting ISOP (Internationale Studenten Ontwikkelingsprojecten) uit Groningen. Deze stichting wil een bijdrage leveren aan de sportontwikkeling in Latijns-Amerika, en doet dat onder meer door het aanleveren van sportmaterialen en het uitvoeren van sportprojecten (www.isop.nl). Menzis/Lycurgus ondersteunt dit streven van harte, en hoopt dat u dat ook doet bij de collectebus die u straks bij de uitgang zult aantreffen.

STICHTING ISOP IS EEN KANS!

Houdt een willekeurige taxichauffeur in San José in Costa Rica aan en vertel dat je uit Nederland komt.

Negen van de tien keer vliegen de verschillende namen uit het heden en verleden van de 'Naranja Mecanica' ofwel 'de oranje machine', je om de oran. Kluivert, Cruif, van Basten, Gullit, Rijkaard, van Nistelrooy, ze kunnen ze allemaal noemen. Voetbal leeft en sport is bij uitstek een middel om de verschillende bevolkingsgroepen te bereiken. Met die insteek gaat stichting ISOP aan het werk in de verschillende achterstandsgemeenschappen in San José. Door: *Mazika Trouzout*

SPORT EN SPEL IN COSTA RICA

Stichting ISOP is in 2003 opgericht door studenten uit Groningen naar aanleiding van een succesvol pilotproject. ISOP staat voor Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten. Het is een stichting opgericht door studenten, voor studenten. We organiseren sport- en spelactiviteiten op scholen in Costa Rica. In de ruim twee jaar van haar bestaan zijn er meer dan tien studenten naar Costa Rica vertrokken. In januari 2008 zal er wederom een enthousiaste groep studenten vertrekken naar warmere oorden.

BEWEGINGSONDERWIJS OM SPORTIEVE EN SOCIALE ONTWIKKELING TE STIMULEREN

Het doel van de stichting is het aanbieden van lessen bewegingsonderwijs en het organiseren van naschoolse activiteiten op basisscholen in de armere wijken van de hoofdstad San José. Met inzet van studenten en net afgestudeerden richten wij ons op de sportieve en sociale ontwikkeling van achterstandsgemeenschappen in San José. De kinderen in deze wijken staan centraal.

Sportdag

Stichting Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten

Deernaast hebben we speciale aandacht voor de meer achtergestelde groepen, zoals meisjes/vrouwen en gehandicapten. Door middel van de lessen bewegingsonderwijs op de basisscholen willen we kinderen laten kennismaken met verschillende sporten en een gezonde leefstijl. Thema's die in de lessen aan bod komen zijn: elkaar helpen, je eigen grenzen verkennen en op een gezonde manier leven. De stagiaires brengen hun kennis van lichamelijke opvoeding over op geïnteresseerde leraren, zodat de school na verloop van tijd zelf de lessen bewegingsonderwijs kan voortzetten.

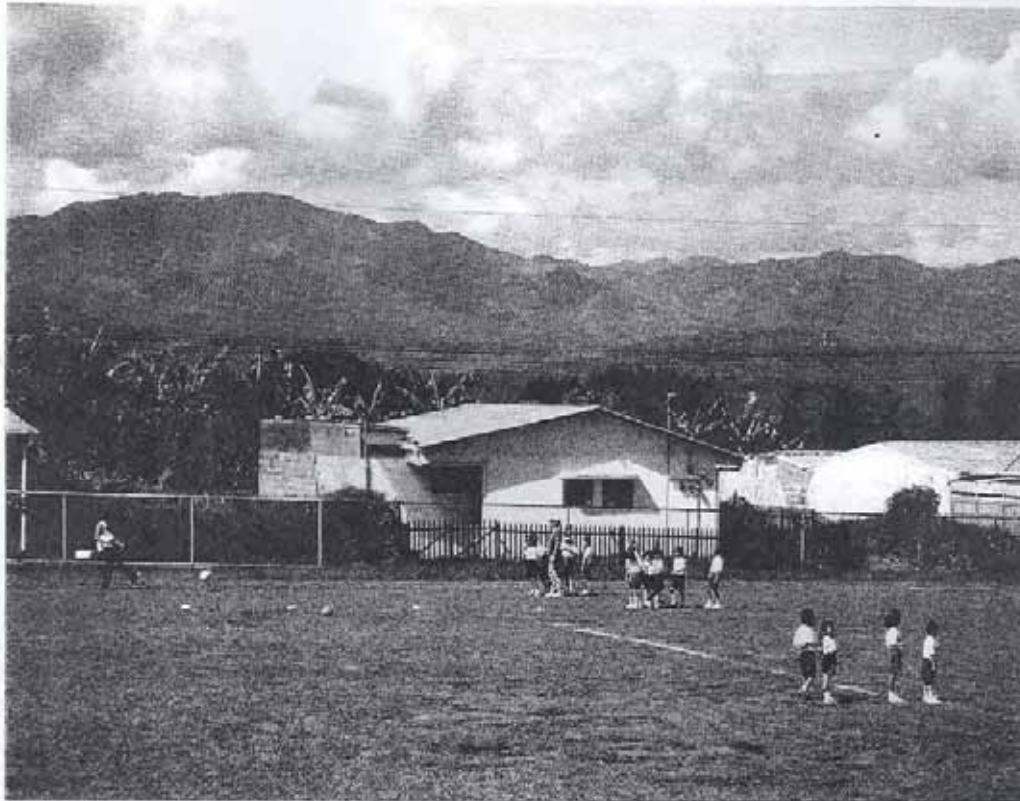
START UITWISSELINGSPROJECT

De afgelopen twee jaren hebben er vele ontwikkelingen plaats gevonden. Naast studenten lichamelijke opvoeding zetten we eveneens meer sportbeleidskundige stagiaires in om de lokale sportcomités te ondersteunen. Costa Rica kent niet het verenigingsleven zoals we dit in Nederland kennen. Als er iets structureels wordt aangeboden dan is dit voetbal en is dit vaak alleen gericht op jongens. Onze doelen zijn het verbeteren van de sportinfrastructuur en het sportaanbod verbreden. Te denken valt aan het onderhouden en bouwen van sportlocaties en het organiseren van competities voor zowel jongens als meisjes. Daarnaast is er uitwisselingsproject gestart tussen een basisschool in Veerwouden en een basisschool in San José. Via een digitale school kunnen de leerlingen met elkaar communiceren. Hiermee willen we bereiken dat meer kinderen en jongeren bekend raken met het ontwikkelingsvraagstuk en zich hier ook voor in gaan zetten.

PROJECTUITBREIDING

Hoewel ISOP zich letrijk richt op heel Latijns Amerika, hebben we momenteel één project in Costa Rica. In de toekomst willen we onze projecten uitbreiden naar andere landen. Naast studenten van sport-

DEB MARCEL BOORST

Veld bij school

gereïsteerde studies hopen we eveneens studenten van andere studies naar Latijns Amerika te kunnen uitzenden. De stagiaires verblijven bij lokale gastgezinnen om de taal zo snel mogelijk machtig te worden en kennis te maken met de cultuur en de gemeenschap. Voordeel hiervan is dat de studenten deel uit gaan maken van de gemeenschap waarin zij aan het werk zijn.

PROJECT 2006

Het aankomende jaar zal er weer een groep studenten naar Costa Rica vertrekken. Het eerste voorbereidingsweekend is al achter de rug. Naast het volgen van lessen Spaans zijn de projectleden druk bezig met verzamelen van geld en materialen voor Costa Rica. In februari 2006 zullen zij daadwerkelijk aan het werk gaan. Graag houden ze u vanaf januari op de hoogte van hun belevenissen als 'vaksectie overzee'.

Zie voor meer informatie www.isop.nl

VERSLAG VAN CORINE BUI, PROJECTLID 2005

'Koffie, paspoort, portemonnee, vliegticket, geld, sokken, tandenborstel, heb je alles?' Ik hoor het mijn moeder nog zo zeggen, want als

je een half jaar voor stage naar Costa Rica gaat, dan doen moeders dat. En daar zit ik dan, 20 januari 2006, in het vliegtuig naar San José in Costa Rica, waar ik stiekem nog een traantje wegpink omdat vijf maanden toch niet niks is. Gelukkig was ik in het gezelschap van nog twee dames en heren. Deze heb ik leren kennen via stichting ISOP (Internationale Studenten Ontwikkelings Projecten), die deze stage mogelijk maakt. Eenmaal aangekomen in Costa Rica ben ik erg blij met wat Nederlanders om me heen, want wat doe je, als alle mensen nieuw voor je zijn. Je kan niemand verstaan omdat je de Spaanse taal minimaal beheerst. Je weet niet wat de gewoontes zijn en je kent de weg naar de supermarkt nog niet. Op zo'n moment ben je blij met wat Nederlandse ondersteuning. De eerste week is dan ook erg wennen.

In de tweede week zijn we naast de stoombusruimte Spaans een week-endje weg geweest, want Costa Rica staat bekend om de mooie natuur. 's Ochtends om zeven uur opstaan en het natuurpark in, om dieren op te sporen. Vol enthousiasme lopen we door het park maar na een zoektocht van drie uur hebben we welgeteld één luiaard gezien! Jammer, maar we mogen niet klagen, want het woud is

Zaklopen

schitterend en het strand heerlijk. En ja hoor, drie uur gezocht naar dieren, komen de apen, neusbeertjes en leguanen rond lunchtijd op rookvlam naar het strand. De vissen vliegen ons zelfs letterlijk voorbij terwijl we in het water aan het afkoolen zijn. Na deze week dacht ik: 'ik hou het nog wel even uit in Costa Rica'.

In week vier begint het werk waar we eigenlijk voor gekomen zijn. De stage start en dat betekent dat we gymlessen gaan verzorgen op twee verschillende basisscholen. In het Spaans! De eerste dag beginnen we met een opening. Alle leerlingen staan in uniform in een rij. De dag wordt geopend en geëindigd met het volkslied, waarbij de Costaricaanse vlag door een paar leerlingen wordt gedragen. Daarna stellen alle leraren zich voor aan de leerlingen en ons. En heilig gejuich breekt los bij het horen van het woord 'gymies'. Reken maar dat je veel belangstelling krijgt van kinderen. De volgende dag geven we onze eerste gymles. Met een papertje voor onze neus proberen

Frisbyvolley

we de regels en de speltoes zo goed mogelijk uit te leggen. Dat valt nog behoorlijk tegen, want in rijtjes staan is voor de leerlingen al een probleem. We hebben niet opgegeven en na ongeveer vier weken kregen de meeste klassen door wat we bedoelden. Uiteindelijk konden we de papertjes opbergen omdat ons Spaans steeds beter werd.

Voor alle klassen hebben we eind maart een sport- en speldag geregeld. Natuurlijk kiezen we voor 'oud-Hollandse sporten' want wat is nou leuker dan Costaricaanse kinderen te zien spijkerpoppen! We hebben alles goed geregeld en klaarstaan. Kom maar op met die 350 kinderen, dan kunnen we beginnen! De eerste kinderen komen al erg vroeg. Mijn vraag aan mijn staggenoot: 'Goh, is dat jou klas?' Waarop hij antwoordde: 'Nee. Die van jou?'

Blijk, de schoolleiding was vergeten om te zeggen dat ook de 90 kleuters zouden komen.

Snel nog even wat veranderingen doorvoeren en beginnen maar. Schminken, zaklopen, eilopen, touwtrekken, alles wordt vol enthousiasme gespeeld. Aan het einde van de dag liggen we dan ook uitgeput, maar met een voldaan gevoel op ons gezicht.

Om de groepsleerkrachten op te leiden, hebben we aan het einde van de stageperiode een workshop gegeven aan de leerkrachten. Ze moesten zelf mee doen met de activiteiten zodat ze die later konden geven aan hun klas. Jammer genoeg hadden we nog maar drie weken de tijd om ze zelf in te laten geven. Deze drie weken waren te kort om de lessen een volledige les in hun eentje te laten draaien. Hier is een taak voor de volgende studenten weggelegd.

Al met al heb ik nog veel meer beleefd in Costa Rica. Maar om vijf maanden te beschrijven is één artikel niet genoeg. Het gastgeen, het lesgeven, het reizen, het uitgaansleven, de cultuur en mijn nieuwe vrienden, alles in zijn geheel heeft deze stage onvergetelijk gemaakt. Het was echt geweldig en is iets wat je zelf mee moet maken! Toch springt er voor mij één onvergetelijk moment uit. Op één van de laatste dagen voor mijn vertrek naar Nederland wilde ik nog even de kinderen van de school gedag zeggen. Toen een klas mij aan zag komen renden ze het lokaal uit en liepen ze me bijna omver om mij een knuffel te geven met daarbij de vraag: 'Mogen we nog één keer gymmen?' Als kinderen dit tegen je zeggen weet je dat je het goed hebt gedaan. Het gevolg was dat ik op de terugweg naar Nederland in het vliegtuig weer een traantje wegpinkte omdat ik de mensen en leerlingen die ik daar had leren kennen misschien nooit weer zou zien.

CORRESPONDENTIE: Maaike Troussel

Tel.: 050 313 0742

m.troussel@isop.nl

ALO-studenten gaan naar Costa Rica

Piet zoekt oude kicksen

Op 18 januari vliegt Piet Benthem naar Costa Rica. De vierdejaars wil zoveel mogelijk oude voetbalschoenen meenemen naar de hoofdstad San José waar hij gaat meewerken aan het ALO-gymproject voor schoolkinderen.

'Het wordt een machtige ervaring. Als de ark van Noach ergens gestrand is, dan is dat in Costa Rica. Dat hoor ik van iedereen die er geweest is. Maar er is daar ook armoede, hoor. Ondervocding, alcoholisme, lijmsnuivende kinderen.

'Dit jaar is cruciaal voor het project. Gaan we door, of gaan we niet door?

Op de één of andere manier is het moeilijk om ons doel te bereiken: lichamelijke oefening een vaste plaats geven in het onderwijs. Aan de belangstelling voor sport ligt het niet. Het is een voetbalgek land.

'We zijn bezig met een cursus Spaans. Onze leraar, een Guatemalteek, haalt er flink de zweep over. Met succes, mag ik wel zeggen. Als ik terugkom, spreek ik het vloeiend. Zeker weten.

'Op 11 december organiseren we een volleybaltoernooi voor bedrijventeams. Dat kost het bedrijf vijftig euro. Dat gaat rechtstreeks naar ons project.

'Alle beetjes helpen. We zamelen ook gewoon geld in. Een bus in de super-

markt bij mij in de buurt leverde me zo veertig euro op. Voor ons niet veel, in Costa Rica een vermogen. 'Costa Ricaanse kinderen voetballen met plastic zakken die ze met elastiek bij elkaar binden. Ons bezoek is al een succes als we de gymmaterialen die we hebben ingezameld afleveren. We zijn goed op weg. *Seatrade* vervoert de spullen gratis naar Costa Rica. We hebben al hartstikke veel, maar er kan altijd meer bij. Alles wat hier is afgeschreven of afgekeurd, kunnen ze daar goed gebruiken. Als iemand oude voetbalschoenen heeft, moet ie effe bellen.

'Op In de nacht van 17 op 18 december houden we een salsamarathon in het Platformtheater. Vijf euro entree, iedereen mag meedoen. Als het lukt om 24 uur non-stop dansers op de vloer te houden, komen we in het Guinness World Records.'

Boudewijn Otten

Foto: LoeXproduXies

ALO-student Piet Benthem: 'Alle beetjes helpen, wie oude sportspullen heeft, moet maar even bellen.'

Kicksen voor het Costa Ricaproject

Piet is niet de enige student die in Costa Rica gaat meewerken aan het gymproject van de stichting **Internationale Studenten Ontwikkelingsprojecten**. Ook Els Theunissen, Tjarko Poiesz, Maud van Buggenum, Derwin Koster en Andor Molter reizen af naar het Midden-Amerikaanse land. Voor informatie en de afgifte van sportmaterialen of oude kicksen: www.isop.nl of 06-24835348.

De Hanze 17-09-2005

ALO'ers leren gymmen in San José

Vier maanden buffelen in San José. Vier ALO-studenten deden het dit jaar en vier anderen zullen het volgend jaar weer doen.

Ze zijn al weer enige tijd terug in Nederland. **Liesbeth Faber, Hanneke Rosenboom, Tamara Koopal** en **Florian van den Bos** liepen stage in de Midden-Amerikaanse staat Costa Rica. 'We hebben een begin gemaakt met de gymopleiding van docenten van twee basisscholen', zegt Liesbeth. 'Een begin, omdat andere studenten de komende twee jaar het werk nog gaan afmaken.'

De ALO heeft al langer banden met Costa Rica. **Marjolein Wildeboer** liep er in 2002 stage en richtte de stichting Internationaal Studenten Ontwikke-

Van links naar rechts: Hanneke, Florian, Liesbeth en Tamara.

Docenten dropten hun kinderen en gingen in de zon zitten

lingsproject op, de ISOP. Het ISOP wil plaatselijke docenten klaarstomen tot zelfstandig gymleraar. Drie jaar denkt Wildeboer, de begeleider van de vier ALO-studenten, daarvoor nodig te hebben. Nu nog richt het ISOP zich op de **Los Angeles** en de **José Cubero Muñoz**. Deze basisscholen liggen in de buitenwijken van de hoofdstad San José. Ze hebben nauwelijks gymmateriaal en de docenten zijn niet opgeleid om gymnastiek te geven.

'Bij ons waren de docenten heel blij met onze hulp', lacht Tamara. Met Florian werkte ze op de Los Angeles. 'Het was de eerste keer dat ze hulp kregen, misschien was het daarom. Op de school van Liesbeth en Hanneke hadden ze vorig jaar al ALO'ers over de vloer gehad. Ze namen daar alles als vanzelfsprekend aan.' 'Wij hadden ook een betere sportaccommodatie', zegt Liesbeth. 'Maar het klopt wel. Sommige docenten dropten de kinderen van hun klas bij ons. Zelf gingen ze lekker een uurtje in de zon zitten. Dat was niet erg inspirerend.'

Een streep door de tekening van de

Info: stichtingisop@hotmail.com

studenten was dat gymmateriaal dat ze voor hun scholen hadden meegebracht, niet door de douane kwam. Vlak na hun terugkomst in Nederland hoorden ze van Marjolein dat het haar gelukt was om de spullen uiteindelijk toch los te peuteren. Maar daarvoor was wel de persoonlijke inneming nodig van **Leila Rodriguez**, de vrouw van de Costaricaanse president **Abel Pacheco**.

De ALO-studenten hielpen buurtcomités bij het organiseren van sportactiviteiten. Tamara stal de harten van de ouders. Onder haar leiding presenteerden de leerlingen een prachtige dansvoorstelling. Zelf mocht ze optreden in het voorprogramma van de zanger **Sean Paul**. De organisatoren van het concert hadden haar zien dansen en vroegen prompt of ze mee wou doen. Liesbeth had andere zaken aan haar hoofd. 'Ik woonde heel afgelegen, boven op een berg', verklaart ze haar snelle afstuderen ná de Costa Rica-stage. 'Daardoor kon ik me niet zo erg in het uitgaansleven storten. Toen ben ik maar aan het studeren geslagen.'

Joop Gankema

Florian met leerlingen van de Los Angeles.

Begin 2003 hebben vier studenten van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) in Groningen – tegenwoordig Instituut voor Sportstudies Groningen (IS) - met succes een pilotproject doorlopen in San José, Costa Rica. Daar hebben zij op twee scholen lessen lichamelijke opvoeding verzorgd. Daarnaast hebben zij samengewerkt met sportcomités in verschillende wijken.

Om continuering van het project te waarborgen is op 22 september 2003 stichting ISOP in het leven geroepen. Stichting ISOP wil een duurzame bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de sportinfrastructuur in Costa Rica en in de toekomst eveneens in andere landen van Latijns-Amerika.

Meer weten?

Enthousiast? ISOP is altijd zoek naar nieuwe projectleden. Lijkt het je wat om je afstudeerproject in Costa Rica te doen of ben je net afgestudeerd en op zoek naar een uitdaging? Neem dan contact met ons op via de mail of door te bellen. Eveneens is de stichting op zoek naar sponsors en donateurs. Kijk ook eens op onze website:

www.isop.nl

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door:

